

Aalborg, den 6. marts 2012
P.2008.1. Specialundervisning, ad hoc notat 15,PK/bha

Ad hoc notat 15

Specialundervisning – her om "Inklusion af elever med særlige behov i den almindelige undervisning" (forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen) og forventet senere afledte ændringer i specialundervisningsbekendtgørelsen (BEK. nr. 885)

Analyse og tekst: Per Kjeldsen, leder, cand.pæd.psych. Research: Thomas Andersen, projektmedarbejder, cand.pæd.phil.

Baggrund:

Forslag til Lov om ændring af lov om folkeskolen (inklusion af elever med særlige behov i den almindelige undervisning) til ikrafttræden den 1. april 2012.

LBK nr. 998 af 16. august 2010, Lov om folkeskolen, som ændret ved §2 i lov nr. 1569 af 21. december 2010

notat fra folkeskoleforligskredsen af 25. januar 2012,

Der er i notatet stedvis refereret til:

BEK nr. 885, Bekendtgørelse om *folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand*,

Der er i notatet ikke taget hensyn til eller refereret direkte til:

Gældende kommuneaftaler

VEJ nr. 4, Vejledning om folkeskolens specialundervisning, af 21.01.2008,

BEK nr. 356, Bekendtgørelse om *folkeskolens specialpædagogiske bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen*, og BEK nr. 951 (væsentlige ændringer i forhold til 356)

BEK nr. 750 om elevplaner, elev- og uddannelsesplaner samt uddannelsesplaner i folkeskolen

BEK nr. 876 om anvendelse af kvalitetsrapporter

BEK nr. 320 om fremme af god orden i folkeskolen

Rapport, PPF (Pædagogiske Psykologers Forening) i samarbejde med Landsamrådet for PPR-chefer: *En analyse af de pædagogisk-psykologiske rådgivningsenheder (PPR) pr. 1. august 2007*, på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse)

eller nyere udgaver heraf

SOPHIA's hidtidige arbejde med specialundervisningsområdet

I november 2008 udsendte SOPHIA *ad hoc notat 1* i specialundervisningsprojektet:

"Specialundervisning, mulighed eller pligt" (se www.sophia-tt.org).

Begrundelsen var følgende:

Foranlediget af aktuel pressedebat, artikler i fagbladet Folkeskolen og på Folkeskolen.dk samt DLF's hovedstyrelsesmedlem Niels Kristian Sauers henvendelse til Ombudsmanden om kommunernes/skolernes pligt til at gennemføre den nødvendige specialundervisning eller anden specialpædagogiske bistand til børn med særlige behov uafhængigt af de af kommunalbestyrelsen fastlagte rammer for kommunes skolevæsen, jvf. Folkeskolelovens bestemmelse herom, §3, stk.2, §18, stk.1, §20, stk.1

og 2, har SOPHIA behandlet den i overskriften formulerede problemstilling i en ad hoc projektgruppe.

I 2010, nogle år efter kommunalreformen var specialundervisningen stadig i et negativt fokus med påstande om øgede udgifter, manglende kvalitet, for mange elever henvist og om besparelser på diverse foranstaltninger til elever med særlige behov og på lærernes efteruddannelse.

SOPHIA besluttede derfor at lave et kommenteret notat om gældende regelsæt, deres muligheder og mangler – både på det formelle plan og i anvendelsen (se www.sophia-tt.org).

Kampagne mod specialundervisningens omfang, art og kvalitet

Det negative fokus på specialundervisningen fortsatte også efter 2010 og har løbende udviklet sig til en næsten propagandistisk markering af behovet for at mindske udgifterne til specialundervisning, og tilsvarende af mængden af segregerede elever til særlige foranstaltninger som eksterne specialklasser og specialskoler, koblet med påstande om manglende effekt af specialundervisningen, og manglende vilje til på den enkelte folkeskole at inkludere elever med særlige behov og et dermed sammenhængende voldsomt ønske for den enkelte skole om at segregere "vanskelige elever".

Denne "kampagne" sammenfattedes i kommuneaftalen i 2010, hvorfor der allerede i skoleåret 2010-11 og 2011-12 er påbegyndt en proces, hvor man mange steder har forsøgt at mindske antallet af segregerede elever og efterhånden også øget andelen af elever, man tager tilbage fra specialklasser og specialskoler, til inklusion på elevens lokal/distriktsskole.

Kampagneresultat: lovforslag om kvantificering af specialundervisningsbegrebet og dermed sammenhængende øget inklusion og mindsket segregering

Parallelt med den ovenstående beskrevne proces er der foregået et forberedende arbejde med at ændre på de lovbestemte forudsætninger for etablering af specialundervisning og dermed indstilling af elever med særlige behov til segregerede foranstaltninger. Den nødvendige lovændring (Forslag til ændring af lov om folkeskolen vedrørende "Inklusion af elever med særlige behov i den almindelige undervisning") er nu forelagt til vedtagelse efter endt høring. Ændringen sætter fokus på "tilbage"inklusion af elever fra specialklasser og -skoler, men er i virkeligheden en svækelse af muligheden for etablering af relevant behovsbestemt støtte, da man vanskeligt kan forestille sig, at der bevilges støttetimer til integration udover grænsen på 11 timer ugentligt, uden at der segregeres – og for at undgå dette ender med at bevilge færre end 12 timer pga. sparekrav. Problemet accentueres af, at de fleste kommuner uddelegerer det samlede budget til den enkelte skole, uden sikkerhed for

anvendelse af behovsdifferentierede sikre fordelingskriterier – hvilket næsten også er umuligt, hvorfor kommunerne bør pålægges krav om en central "buffer", der kan afbøde de værste følger af forskelle skolerne imellem.

Oversete eller ignorerede variabler

SOPHIA har desværre ikke haft ressourcer til at gennemgå lovforslaget i den periode, hvor der var høringsmulighed, men er heller ikke høringsberettiget. Vi har på trods af mangel på ressourcer fundet det nødvendigt at udarbejde dette korte ad hoc notat for at påpege visse særlige problematikker i lovforslaget, sådan som det foreligger nu.

Det skal indledningsvis bemærkes, at lovændringerne kommer, samtidig med at der i kommunerne de seneste år er nedlagt hundredvis af skoler, fyret tusindvis af lærere, og at de gennemførte strukturelle ændringer stort set overalt har medført øgede klassekvotienter og forringede pladsforhold.

Budgettet til efter- og videreuddannelse beskæres også de fleste steder - og som om det ikke er nok, forsøger man at presse aftaler igennem, der øger lærernes undervisningstimal.

Loven træder også i kraft - og er så småt som ovenfor nævnt ved at blive gennemført i praksis med øget inklusion og mindsket segregering af elever med særlige behov - på et tidspunkt, hvor lærerne på den enkelte skole overhovedet ikke har fået den fornødne efteruddannelse til at påtage sig arbejde med elever med særlige behov, der hidtil har frekventeret eller burde henvises til specialklasser og/eller specialskoler.

Idet det forventeligt specielt vil være elever med AKT-problemer, der i første omgang vil blive inkluderet eller fremover ikke kan/må segregeres, er det problematisk, at der heller ikke er taget hensyn til, at der generelt både mangler lærere med uddannelse i AKT-indsats og timer til indsatsen. (Jf. BEK nr. 885, §2, stk.1, pkt. 1 og 4 om specialpædagogisk rådgivning til forældre, lærere m.fl. og om personlig støtte til den enkelte elev med psykiske og/eller andre funktionsvanskeligheder.)

I perioden har de pædagogisk-psykologiske rådgivninger også stort set overalt gennemført en ændring af arbejdsformen, således at man arbejder med såkaldte konsultative ydelser, hvilket betyder, at personalet fra PPR ikke mere nødvendigvis ser den enkelte elev med særlige behov, endsige kommer i klassen og overværer undervisningen af klassen og den/de pågældende indstillede elev/er. På det seneste ses også i kommunerne centralt besluttede opløsninger af PPR enheden, så medarbejderne placeres enkeltvis på skolerne og underlægges skoleledelsen der.

Usikre præmisser og regnefejl

Desværre hviler grundlaget for lovændringerne på usikre præmisser og direkte regnefejl. Den alvorligste er den økonomiske begrundelse, som den beskrives i *Be-*

mærkninger til lovforslaget, s.4, 4. og 5. blok. Det fremgår heraf, at de samlede udgifter til specialundervisning er ca. 13 milliarder kr. eller knap 30 % af de samlede udgifter til folkeskolen. (4. blok). Men i 5. blok opgøres udgiften til elever i specialklasser og -skoler til ca. 7,9 milliarder kr. årligt, sat lig med ca. 80 % af de samlede specialundervisningsudgifter. Men hvis det passer er de samlede udgifter til specialundervisning kun ca. 9,8 milliarder kr. årligt! Fejlen opstår tilsyneladende ved, at man bruger to forskellige kilder. Det første tal er fra kommuneaftalen: *Aftale af 13. juni 2010 mellem KL og regeringen om blandt andet folkeskolens specialundervisning*, s. 15, specialundervisning, 2. blok, linje 1-2, og det andet sæt af tal er fra den af UNI-C udarbejdede statistik: *UNI-C Statistik og Analyse: Specialundervisning i folkeskolen skoleåret 2008/09, 13.10. 2009.*, s.1, tabel 1! Da kommuneaftalens tal er hentet fra den fejlbehæftede rapport, der omtales i 3. blok, s. 4 i *Bemærkninger til lovforslaget*, skal der nødvendigvis opstå fejl.¹ Tilsvarende usikker er den præmis, man henter i henvisningen til Finland (og Sverige) med bemærkningen på samme s. 4 i 5. blok: "*Sammenlignet med (Sverige) og Finland udskilles der forholdsvis mange elever i Danmark til specialklasser og specialskoler*". I samme SOPHIA ad hoc notat som nævnt i note 1 påvises det, at ovennævnte konklusion om forskelle mellem Danmark og Finland ikke er entydig, og slet ikke kan begrunde, de foreslåede drastiske ændringer i specialundervisningsbegrebet.²

Hvad præmisserne angår, er henvisningen til Salamanca-erklæringen naturlig og rigtig – og man kan da også kun støtte denne tænkning ved at forsøge at mindske segregering og i videst muligt omfang inkludere allerede segregerede elever, hvor disse måtte være segregeret på et forkert eller for svagt grundlag (f.eks. diagnose uden funktionsbeskrivelse). Men at henvise til, at "*antallet af elever, der er henvist til specialundervisning, har været kraftigt stigende de senere år, og at ressourceanvendelsen på området tilsvarende er steget til et niveau, hvor ca. 13 milliarder kroner årligt.....*" giver nogle forkerte præmisser for lovforslaget. Udover ovennævnte usikre præmisser undlader man nemlig at sætte tallene ind i en relevant flerdimensionel kontekst, og hvad værre er: man undlader at referere til UNI-C's bemærkninger i UVM's officielle statistik på området, *UNI-C Statistik og Analyse: Specialundervisning i folkeskolen skoleåret 2008/09, 13.10. 2009*. Her skriver UNI-C s.2, sidste blok: "*...og således skal udviklingen mellem de to skoleår(07/08 og 08/09) tolkes med varsomhed*. Tilsvarende skriver Danmarks Statistik i NYT, nr. 311, 5. juli 2010, s.2, note: "*Stigningen i antallet af specialundervisningselever over perioden (07/08 – 09/10) er ikke nødvendigvis udtryk for udviklingen på området. Det er en relativt ny statistik, hvor skolerne gradvist skal vænne sig til at indberette oplysninger om deres specialundervisningselever.*" (bl.a. pga. at lige præcis de nævnte statistikker omfatter perioden, hvor kommunerne for første gang skal indberette dele af den hidtidige amtsligt drevne vidtgående specialundervisning.)

¹ (Se nærmere herom i SOPHIA's ad hoc notat 1, 2. rev. udg. september 2010, "Kritisk analyse af *Specialundervisning i folkeskolen – veje til en bedre organisering og styring*, Finansministeriet, kapitel 7.2, Finland, juni 2010)(se notatet på www.sophia-tt.org).

² Af samme rapport fra Finansministeriet fremgår det side 171, nederste linje og figur 7.6, s. 166, at de finske såkaldte *inklusionsgrupper, enkeltintegrerede* er på den enkelte skole beliggende *special-klasser*, hvorfra kun få elever inkluderes i enkelte eller flere timer, men ikke fuldt ud!

Ændringerne

§3, stk.2, ændring

Der mangler i hele lovteksten en definition på specialundervisning, som ikke relateres til struktur eller organisering eller omfang (specialklasse, specialskole, i den almindelige klasse, med mindst 9 uv.timer = 12 lektioner à 45 min.). Herved er specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand, jf. §2, stk.1, punkt 1-6 (BEK nr. 885), i mindre end 9 uv.timer ikke mulig for f.eks. læsepædagoger, tale-/hørepedagoger overfor ordblinde, svære læsevanskeligheder, stammere, dysfatikere m.fl. Og det hjælper ikke, at man tilføjer §3a om supplerende undervisning, heller ikke selvom henvisningen til §5, stk.6 efter høringsrunden er lovet ændret således, at den ikke mere fastslår, at den supplerende undervisning eller anden faglig støtte skal være af midlertidig karakter, men også kan være permanent. Det skyldes, at den i §12, stk.2 nævnte henvisning til specialundervisning... via PPR... og §20, stk.2 ændres i overensstemmelse med den nye afgrænsning af specialundervisningsbegrebet, hvilket betyder, at lærerne i henhold til §3, stk.1, pkt.1 i bek. 885 ikke umiddelbart kan indstille til pædagogisk-psykologisk rådgivning/udredning og PPR inklusive konsulenter og speciallærere ikke kan indstille til specialundervisning, nu kaldet supplerende undervisning og efterfølgende specialundervise de ovennævnte elever i enkelte timer, færre end 12 lektioner ugentligt – HVIS ikke skolelederen vil foretage en indstilling til PPR m.v., jf. her §45, stk.2, 1.pkt. om skolelederens alenebeføjelser vedr. indstilling til PPR m.v. Det bemærkes at forældrenes mulighed for indstilling til PPR er tilsvarende svækket.

§3a, ny

Med den ændrede definition af specialundervisningsbegrebet og den i den nye §3a ensidige fokus på *særlige behov* som behov for faglig støtte og bortfald af lærernes mulighed for selvstændig indstilling til pædagogisk-psykologisk vurdering (BEK 885, §3, stk.1, 1.pkt.) af elever, der ikke forventes, at have behov for støtte i mindst 12 ugl. Lektioner, kan man frygte, at ovennævnte §45, stk.2, 1.pkt. sammen med en uddelegering af totalbudget til den enkelte skole og skolelederbindinger til de efterhånden udbredte resultatkontrakter, på alvorlig vis svækker lærernes (og skoleledernes) muligheder for optimering af kvaliteten i processen med øget inklusion og mindsket segregering.

Den særlige fokus på supplerende undervisning som faglig støtte i henhold til §5, stk.6 i LBK nr. 998, svækker også muligheden for at få ressourcer sat af til f.eks. AKT-støtte i relation til Folkeskolelovens §1, stk.3, om udviklingen af social empati og demokratisk dannelse i klasse- og skolesammenhæng.

Alle øvrige § ændringer er afledninger af ændringerne i §3 – SÅ det skal bemærkes, at ministeren bør indkalde de implicerede parter til drøftelser forud for udarbejdelse af ændringer i BEK 885 og BEK 356 med tilhørende vejledninger.

Svækkelse af forebyggelsesmulighederne

Med lovens bemærkninger om ændring af PPR's funktion til kun at omfatte børn, der skal have specialundervisning, som det nu defineres som et behov for 12 eller flere støttelektioner pr. uge (svarende til 9 klokketimer), sker der en yderligere svækkelse af sikkerheden for at få børn med særlige behov opdaget i tide gennem PPR's medvirken i en pædagogisk-psykologisk rådgivning over for børn, hvor lærerne allerede i børnehaveklassen eller tidligt i skoleforløbet har en mistanke om, at der er særlige behov, der ikke kan tilgodeses gennem almindelig undervisning eller med få timers støtte. Her hjælper det ikke, at der i bemærkninger til lovforslaget, s. 10 til nr. 3 (§3a), 4 blok, forudsættes ændring af BEK 885 at skolens leder kan anmode om en pædagogisk-psykologisk vurdering efter samråd med forældrene - men ikke nødvendigvis med lærerne! I betragtning af, at det er de færreste skoleledere, der besidder specialpædagogiske kompetencer i et omfang, der sikrer kvalitet i en differentieret vurdering af den enkelte elevs ætiologi, når et evt. støttebehov skal afgøres og specialundervisning har været ude af både læreruddannelsen og i vidt omfang også efteruddannelsesbevillingerne i adskillige år, bør stort set alle formodninger om et støttebehov og vurdering af mulighederne for en forebyggende indsats, hvile på mindst en AKT-lærers eller anden specialundervisningskyndigs vurdering.

Risiko for bortfald af specialpædagogisk rådgivning til forældre, lærere, elever, klasser...

Samme §3a åbner desværre også for muligheden af en ændring i BEK 885, §2, stk.1, pkt.1 om specialpædagogisk bistand i form af specialpædagogisk rådgivning til forældre og lærere eller andre.... Punktet har ikke hidtil haft særlig gode budgetforudsætninger for at blive brugt optimalt, men med introduktion af AKT-lærere på skolerne er der de seneste år set en positiv udvikling på dette felt, om end ofte med få ressourcer. Da der nu ikke stilles specifikke faglige krav til de lærere, der skal forstå den supplerende undervisning, på nær fag-faglige krav, kan man frygte, at en svækkelse af ovennævnte § i BEK 885 vil svække den nødvendige personlige specialpædagogiske bistand, både overfor den enkelte elev, klasse, lærer og forældre.

Det gælder i øvrigt også PPR's genoptagelse i 1. eller 2. klasse i folkeskolen af afsluttede dysfasisager i daginstitutionerne. Det er videnskabeligt påvist at tidlig dysfasi i over 80% af tilfældene genopstår som let dyslexilignende læsebesvær i 1. eller 2. klasse. Det kræver en pædagogisk-psykologisk udredning ved pædagogisk psykolog og/eller talepædagog for at kunne give relevant støtte til en elev med dette syndrom – også selvom støttebehovet kun er få timer om ugen i et par år. Man må påregne, at der er en frekvens på mindst en elev pr. klasse. Tilsvarende er anvendelsen af KTI screening i børnehaveklasserne almindelig – også her er PPR-rådgivning i en del tilfælde relevant ved børnehaveklasselærerens differentierende didaktiske arbejde.

Alt dette og mere til taler for en fortsættelse af PPR's rådgivning i hele skoleforløbet – helt uafhængigt af, om man vurderer, at en given elev har brug for specialundervisning efter de fremover gældende lektionsdefinerede grænser.

Manglende fremhævnin g af behovet for didaktisk *pædagogisk*-psykologisk rådgivning fra PPR

Det er en svækkelse af lovgivningen, at der ikke er et krav om pædagogisk-psykologisk rådgivning på alle skoler – som det er nu, hvor PPR i flere kommuner er ved at blive splittet op og personalet decentralt placeret på de enkelte skoler – kan skoler, der får tildelt en cand.psych. i stedet for en cand.pæd.psych. opleve at være stillet i en stort set umulig situation vedrørende den specialpædagogiske rådgivning fra skolepsykologen, idet denne som cand.psych. ikke formodes at have nogen som helst didaktisk kompetence som grundlag for en pædagogisk-psykologisk rådgivning. Dette vil kunne fastholde mange psykologer og samarbejdet med skolerne i den forkætrede og kritiserede diagnosetænkning. (Jf. her *Rapport, PPF (Pædagogiske Psykologers Forening) i samarbejde med Landsamrådet for PPR-chefer: En analyse af de pædagogisk-psykologiske rådgivningsenheder (PPR) pr. 1. august 2007.*)

Ingen sikkerhed for ressourceoptimering til sikring af inklusionskvalitet

Bemærkningerne til loven om, at ressourcerne flytter med eleverne tilbage fra de segregerede foranstaltninger til normalskolen, og at den oparbejdede ekspertise ved disse eksterne foranstaltninger også flytter med ud, er blændværk, idet elever, der hidtil har været samlet i en specialklasse om nogle få lærere, ikke hver kan få deres lærer med, når de 6-8 elever spredes på et tilsvarende antal skoler over et større geografisk område (jf. bemærkninger i notat fra folkeskoleforligskredsen af 25. januar 2012, 3. blok). I den forbindelse må det også bemærkes, at en væsentlig del af den ekspertise, der er oparbejdet på det segregerede system, går tabt.

Det må anses for grænsende til vildledning, at der i bemærkningerne ikke er fremhævet, at hjemtagelse fra segregerede foranstaltninger i mange tilfælde må antages at blive dyrere end den hidtidige foranstaltning.

Manglende fokus på inklusion som mindsket segregering og dermed sammenhængende betydning af indsatsen i småbørnsområdet

Det skal til slut igen bemærkes, at lovændringerne om inklusion, jo for så vidt kun gælder midlertidigt, idet der er i løbet af få år ikke er flere børn at inkludere "baglæns" – men udelukkende tale om at undlade segregering af nye elever, der ikke som de nuværende elever i eksisterende segregerede tilbud er kendte på forhånd af PPR. Derfor kræver lovændringerne, at man kigger opmærksomt på BEK 356 og 951, om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen. Det får allerede i løbet af 2012 store konsekvenser for folkeskolens muligheder for at hjælpe børn med særlige behov ved skolestart, om PPR og daginstitutionerne har fuld klarhed over alle børn med særlige behov. Jf. §20, stk.2, sidste punktum, hvoraf det fremgår, at disse børn skal have behovsbestemt specialpædagogisk bistand. Denne af PPR definerede bistands art og omfang ses ikke med det nye lovforslag at være automatisk sikret, når den ved skolestart defineres som supplerende undervisning styret af skolelederen og etableret uden sikkerhed for PPR's medvirken? Både den vurderede støttes art, omfang og kvalitet bør - i henhold til LBK nr. 998, §2, stk.2 om skolelederansvar for undervisningens kvalitet for *alle* børn i klassen, og de nye §§3, stk.2 og 3a, stk.1 - planlæg-

ges bragt i anvendelse fra 1. skoledag i børnehaveklassen. Med den viden skolelederen overdrages inden barnets/børnenes skolestart, kan skolelederen ikke fagligt eller menneskeligt forsvare at afvente udfaldet af anvendelsen af undervisningsdifferentiering eller holddannelse, som nævnt i §3a, før der eventuelt indsættes relevant støtte eller segregering.

Anvendelsen af tolærerordninger og undervisningsassistenter (Bemærkninger til lovforslaget, s. 6, pkt. 2.1.2, 8.blok)

Med Børne- og Undervisningsministerens seneste udmeldinger i pressen om at tolærerordninger kan bruges til at tilføre folkeskolen andre undervisningskompetencer end folkeskolelærernes (eksempelvis ingeniørers og pædagogers), bør det ikke kun her på side 6 i Bemærkninger til lovforslaget, men også i selve lovforslaget præciseres, at tolærerordninger forudsætter 2 uddannede folkeskolelærere, den ene helst med supplerende uddannelse, der modsvarer begrundelserne for etablering af tolærerordningen. Når man betænker, hvad det er, den supplerende undervisning skal erstatte, er det nødvendigt, at der er umiddelbar ækvivalens mellem de to læreres almen- og fagdidaktiske viden og indsigt. Da lærernes didaktiske proces i forvejen er sat under pres med øget inklusion eller mindsket segregering, tåler den ikke et yderligere pres på kvalitet og mødevirksomhed med krav om undervisningssamarbejde med "lærere", der er uden eller med en for undervisningen efter Folkeskolelovens §1's bestemmelser ikke relevant eller samlet set dækkende didaktisk viden og indsigt.

Evaluering

Lovforslaget burde indeholde præcise krav til evaluering af kvaliteten af den specialundervisningserstattende supplerende undervisning m.v. eller henvise til BEK 885 desangående. Med bortfaldet af den mindst årlige leder- og PPR vurdering af specialundervisningens effekt for elever, der får mindre end nu 12 ugentlige støttetimer med henblik på forslag om ophør eller ændringer i art og omfang, er det vigtigt, at der i BEK 885 sker en fastholdelse af den på alle skoler mindst årlige evaluering af hver enkelt elev, der efter de nye regler har fået behovsbestemt supplerende undervisning eller anden særlig støtte (jf. §8, stk.1 i BEK 885). Herudover skal det vurderes om støtteomfanget til den enkelte elev med særlige behov også er relevant til sikring af undervisningskvaliteten i klassen generelt. Det vil være relevant at evalueringen i sammendrag indgik i skolens kvalitetsrapportering - i sammenhæng med evaluering af de uddelegerede budgetter og skolelederens resultatkontrakt.